

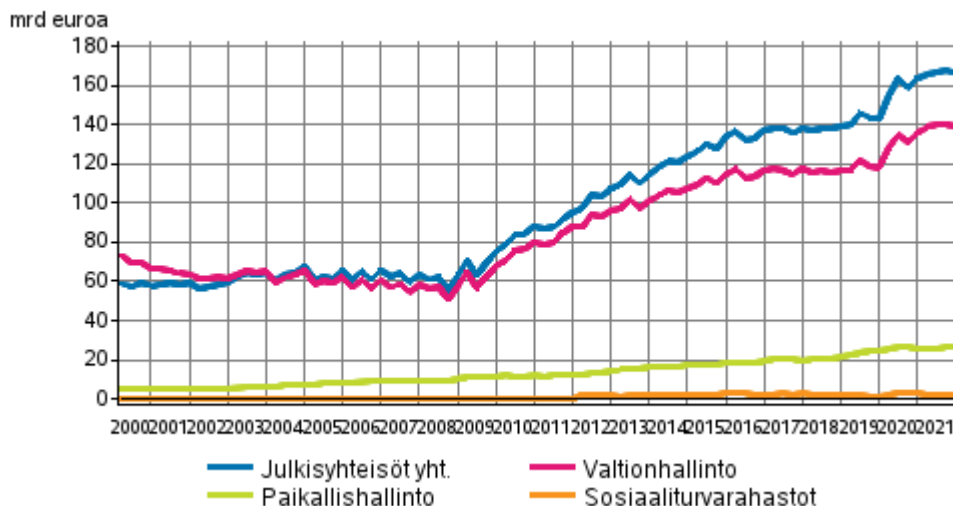
Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

2021, 4. vuosineljännes

Julkisyhteisöjen velka pieneni 1,8 miljardia euroa vuoden 2021 neljännellä neljänneksellä

Julkisyhteisöjen EDP-velka eli nimellishintainen sulautettu bruttovelka oli vuoden 2021 neljännän neljänneksen lopussa 166,4 miljardia euroa ja pieneni neljänneksen aikana 1,8 miljardia euroa. Suhteessa bruttokansantuotteeseen julkisyhteisöjen velka oli 65,8 %. Vastaavasti vuoden takaiseen ajankohtaan verrattuna julkisyhteisöjen velka on kasvanut 2,2 miljardia euroa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkisyhteisöjen velan neljännesvuositilastosta.

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Valtionhallinnon velka pieneni neljännän neljänneksen aikana 1,7 miljardia euroa ja oli neljänneksen lopussa 139,1 miljardia euroa. Pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen kanta kasvoi 1,7 miljardia euroa ja lyhytaikaisten maturiteetiltaan alle vuoden mittaisten velkainstrumenttien kanta pieneni 3,4 miljardia euroa. Pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen kannat pysyivät lähes edellisen neljänneksen tasolla.

Paikallishallintosektorin velka pieneni 0,2 miljardia euroa ja oli 26,4 miljardia euroa vuoden 2021 neljännän neljänneksen lopussa. Lainakanta kasvoi 0,2 miljardia euroa ja velkainstrumenttien määrä pieneni 0,4 miljardia euroa edellisestä neljänneksestä. Sosiaaliturvarahastojen velka pysyi lähes edellisen neljänneksen

tasolla ja oli neljänneksen lopussa 2,7 miljardia euroa. Näistä työeläkelaitosten velkakanta oli 1,4 miljardia euroa ja muiden sosiaaliturvarahastojen velkakanta 1,3 miljardia euroa.

Julkisyhteisöjen EDP-velka kuvaa julkisyhteisöjen velkaa kansantalouden muille sektoreille ja ulkomaille, ja sen kehitykseen vaikuttavat sekä sulauttamattoman velan että julkisyhteisöjen sisäisten velkojen muutokset. Julkisyhteisöjen sulautettu bruttovelka saadaan vähentämällä julkisyhteisöihin luettavien yksiköiden väliset velat sulauttamattomasta bruttovelasta. Tästä syystä julkisyhteisöjen velka on pienempi kuin sen alasektoreiden yhteenlasketut velat. BKT-suhteen laskemiseen on käytetty markkinahintaista, kausitasoitettua ja työpäiväkorjattua BKT-sarjaa.

Julkisyhteisöjen EDP-velka eroaa käsitteellisesti jonkin verran valtion osalta Valtiokonttorin julkaisemasta valtionvelasta. Valtion EDP-velkaan luetaan mukaan lisäksi väliaikaisen rahoitusvakaussäilytysvälineen ERVV:n myöntämät lainat avunsaajamaille, johdannaissopimukseen liittyvät saadut käteisvakuustalletukset, ydinjätehuoltorahaston pääoma, valtion elinkaarihankkeiden investoinneista syntyneet velat, kierrossa olevat kolikot ja EU-komission talletukset. Kansantalouden tilinpidossa valtionhallintosektori on myös käsitteellisesti laajempi kuin budjetti- ja rahastotalous (http://www.stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/julkisyhteisot.html). Valtion Eläkerahasto luetaan kuitenkin sosiaaliturvarahastoihin. Arvostusperiaatteena molemmissa velkakäsitteissä on nimellisarvo, jossa valuutanvaihtosopimusten vaikutus on huomioitu.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, mrd. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Valtion takaukset, miljoonaa euroa.....	4
Tietojen tarkentuminen.....	5
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, mrd. euroa

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021/Q1	2021/Q2	2021/Q3	2021/Q4
Julkisyhteisöt yht.	107,8	114,9	123,8	134,5	137,4	138,4	139,6	142,9	164,2	165,7	167,1	168,2	166,4
Valtionhallinto	96,1	101,3	107,5	114,6	117,0	118,1	116,8	118,3	135,9	138,9	140,1	140,8	139,1
Paikallishallinto	14,3	16,2	17,7	18,8	19,6	19,8	21,6	24,6	26,1	25,9	26,0	26,5	26,4
Sosiaaliturvarahastot	1,9	1,9	2,2	3,2	2,4	2,8	2,3	1,4	3,6	2,4	2,5	2,6	2,7

Liitetaulukko 2. Valtion takaukset, miljoonaa euroa

	Neljänneksen aikana annetut uudet takaukset	Neljänneksen aikana poistuneet takaukset	Takauskanta neljänneksen lopussa	Neljänneksen aikana maksetut korvaukset	Neljänneksen aikana saadut takaisinperintätuotot	Neljänneksen aikana saadut takausmaksutulot
Sektorit						
S.11 Yritykset	1 828	1 745	37 969	23	9	62
S.111 Yritykset pl. asuntoyhteisöt	1 423	1 691	22 256	15	9	62
S.112 Asuntoyhteisöt	406	54	15 713	8	.	1
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	925	759	10 771	.	.	.
S.13 Julkisyhteisöt	.	1	8	.	.	.
S.14 Kotitaloudet	217	82	6 923	9	4	1
S.15 Kotital. palvelevat voittoa tavoittelemattomat yht.	.	336	282	.	.	.
S.2 Ulkomaat	.	3	7 350	.	.	.
Sektorit yhteensä	2 970	2 926	63 304	32	13	63

Tietojen tarkentuminen

Julkisyhteisöjen velan tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 15.3.2022	1. julkistus	Tarkentuminen
S13 Julkisyhteisöt	2021Q1	165 737	165 685	52
	2021Q2	167 052	167 074	-22
	2021Q3	168 177	168 461	-284
S1311 Valtionhallinto	2021Q1	138 891	138 892	-1
	2021Q2	140 120	140 130	-10
	2021Q3	140 755	141 020	-265
S1313 Paikallishallinto	2021Q1	25 937	25 876	61
	2021Q2	26 039	26 047	-8
	2021Q3	26 513	26 532	-19
S1314 Sosiaaliturvarahastot	2021Q1	2 415	2 415	0
	2021Q2	2 506	2 506	0
	2021Q3	2 645	2 645	0

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velan neljännesvuosittainen raportointi on osa EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaista julkisyhteisöjen vakauden seurantaa. Neljännesvuosittaista velkaraportointia säätelevä EU-asetus tuli voimaan vuonna 2004. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain perustuu rahoitustilinpidon, joka on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Julkisyhteisöjen velka kuvaa julkisyhteisöjen ja sen alasektoreiden eli valtion, kuntien ja sosiaaliturvarahastojen nimellisarvoista velkaa vuosineljänneksien lopussa. Julkisyhteisöjen velan määritelmä poikkeaa rahoitustilinpidon mukaisesta velasta siten, että julkisyhteisöjen velka on sulautettu, nimellishintainen ja käsittää ainoastaan käteisrahan ja talletukset, velkapaperit sekä lainat. Eri maiden toimittamat tiedot ovat keskenään vertailukelpoisia.

Julkisyhteisöjen velan laskennassa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa rahoitustilinpidon institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012, Käsikirjoja 5, Tilastokeskus, 2012).

Tilasto laaditaan julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkaraportointia koskevan asetuksen edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Julkisyhteisöjen velan tilastointi on tarkemmin ohjeistettu Eurostatin julkaisemassa alijäämä- ja velkamanuaalissa (Manual on Government Deficit and Debt).

1.2 Valtion takaukset

Valtion takaustietoihin sisältyvät sellaiset takaukset, joista valtio vastaa tai joita annetaan sen puolesta. Tämä poikkeaa muusta tilastosta siinä, että tiedot sisältävät vain valtion vastuulla olevat annetut takaukset. Muista julkisyhteisöistä myös paikallishallintosektori antaa Suomessa takauksia, mutta ne eivät ole tämän tilaston piirissä.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) edellyttää takaustietojen raportointia neljännesvuosittain, koska Suomi on sitoutunut toimittamaan IMF:lle nk. SDDS-standardin mukaiset tiedot, ja koska Suomen valtion takausvelka on yli viisi prosenttia valtion kokonaisvelasta. Myös EU-komissio edellyttää takaustietojen säännöllistä raportointia komissiolle. Muista kansainvälisistä tiedonkäyttäjistä voidaan vielä mainita erilaiset luottokelpoisuutta arvioivat laitokset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain perustuu rahoitustilinpidon laskelmiin, ja se on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa hyödynnetään paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tasetietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja.

Tärkeimmät tietolähteet

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu pääosin Valtiokonttorin tuottamaan valtion velkaraporttiin.

Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun.

Maksutase

Tilastokeskus laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat -sektorin tietolähde. Neljännesvuosittain saatavassa maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Julkisyhteisöjen velan laadinnassa käytetään maksutaseen sisältämää rahoitustasetta, joka kuvaa ulkomaisia saamisista ja velkoja sekä niiden muutoksia. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Kuntatalous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde oli vuosina 2016–2020 Tilastokeskuksen tuottama tilasto Kuntatalous neljännesvuosittain. Se kuvasi Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisälsi tietoja mm. kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustui otokseen 1.-3. neljänneksen osalta. Neljänneksen neljänneksen tiedot kattoivat kaikki kunnat ja kuntayhtymät. Tilaston julkaiseminen lopetettiin vuoden 2021 alussa, kun kuntatalouden tietojen keruu siirtyi Valtiokonttoriin.

Kuntatalous

Paikallishallinnon toinen merkittävä tietolähde oli Tilastokeskuksen tuottama tilasto Kuntatalous, joka sisälsi vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytettiin rahoitustilinpidon laadinnassa vuoden 2020 tietoihin asti.

Valtiokonttorin paikallishallinnon talousraportointi

Vuoden 2021 alusta kuntien ja kuntayhtymien sekä kuntien liikelaitosten tietojen keruu siirtyi Tilastokeskuksesta Valtiokonttoriin. Valtiokonttori kerää kunnilta ja kuntayhtymiltä vastaavat tiedot kuin Tilastokeskuksin aikaisemmin Kuntatalous ja Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastoissa. Näitä ovat mm. tuloslaskelma- ja tasetiedot sekä rahoituslaskelmatiedot.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään pää tietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Aineisto saadaan kuukausittain ja sitä ylläpitää Valtiokonttori.

Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilasto

Tilastosta saadaan tieto kuntien liikkeeseen laskemista kuntatodistuksista nimellisarvoon.

2.2 Valtion takaukset

Takaustiedot kerätään kokonaistutkimuksena, joka toteutetaan suorana tiedonkeruuna takauksia myöntäviltä tai hallinnoivilta yksiköiltä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velka on valtiosektoria lukuun ottamatta pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto, joten sen lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain perustuu rahoitustilinpidon neljännesvuositilastoon, joten myös sen ongelmakohdat ovat samoja. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia. Oman vaikeutensa tilaston laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä kuntien ja sosiaaliturvarahastojen osalta. Poikkeamat koskevat etenkin vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Alipeittoa ei juuri esiinny, koska lähes kaikki pää tietolähteet perustuvat totaaliaineistoihin. Tietolähteiden käytössä pyritään systemaattisuuteen ja jatkuvuuteen.

3.2 Valtion takaukset

Takaustietoja voidaan pitää varsin luotettavina. Tarkentuneet tiedot julkaistaan takautuvasti seuraavien julkistuskertojen yhteydessä. Tietoja verrataan valtion tilinpäätöksessä julkaistaviin takaustietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

4.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velan neljännesvuositiedot julkaistaan viimeistään 90 päivän viiveellä päättyneestä neljänneksestä. Neljänneksien tiedot tarkentuvat vuositietojen valmistuessa, ja tuoreimmat tiedot julkaistaan aina seuraavan julkistuksen yhteydessä. Käytännössä muutokset ovat kuitenkin pieniä. Julkisyhteisöjen velan aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 2000 lähtien.

4.2 Valtion takaukset

Takaustiedot laaditaan neljännesvuosittain ja julkaistaan viimeistään 90 päivän viiveellä päättyneestä neljänneksestä. Aikasarjoja on saatavilla vuodesta 2005 lähtien.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain julkaistaan tilaston kotisivulla Julkinen talous -aihealueella. Lisäksi Euroopan unionin tilastovirasto Eurostat julkaisee tiedot kotisivuillaan.

Valtion takaustietoja julkaistaan tilaston kotisivulla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

6.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Tilasto perustuu EU:n asetukseen. Julkisyhteisöjen velan aikasarjojen tiedot ovat vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Julkisyhteisöjen velan neljännesvuositiedot ovat täysin yhtenevät vuositason velkatilaston kanssa. Sen sijaan ne poikkeavat rahoitustilinpidon tiedoista arvostuksen osalta, sillä rahoitustilinpidoissa julkisyhteisöjen velka kirjataan markkina-arvoon, kun taas julkisyhteisöjen velka kirjataan nimellisarvoon.

6.2 Valtion takaukset

Takaustietojen aikasarjoissa on muutamia katkoksia. Ensimmäinen katkos on vuoden 1999 viimeisen neljänneksen ja vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen välissä. Toinen katkos on vuoden 2005 kolmannen ja neljännen neljänneksen välissä. Vuoden 2000 alusta alkaen valtion takauksiin otettiin mukaan takauslajeja, joita ei aiemmin tilastossa huomioitu. Muutos nosti esimerkiksi vuoden 2000 lopun takauskanta noin 3,9 miljardilla eurolla. Vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä yksi valtion takauksia myöntävistä yksiköistä muutti valtion takausten laskentatapaa asuntoyhteisöillä. Vuoden 2004 lopusta vuoden 2005 loppuun tapahtuneesta noin 4 miljardin euron takauskannan kasvusta noin 2,3 miljardia aiheutuu tästä muutoksesta.

Vuodesta 2016 alkaen yksi tiedonantaja on poistettu vastaajajoukosta, sillä se ei kuulu tilastossa määriteltyyn vastaajajoukkoon. Vuonna 2017 takausten tietosisältöä on tarkennettu vastaamaan täsmennyttä kansainvälistä ohjeistusta: Mukaan on otettu rahoitussäämisille annettu takaustyyppejä, ja takauksista on poistettu tietoja, jotka eivät täytä takauksen määritelmää.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

7.1 Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain

Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain tuotetaan samalla menetelmällä kuin vuosittainen julkisyhteisöjen velka, joten ne ovat täysin yhteneviä. Aikasarjakatkoksia ei ole. Lisäksi juoksevasti tehtävät päivitykset lukuihin ovat varsin pieniä niin vuosi- kuin neljännestasollakin.

7.2 Valtion takaukset

Tietoa valtion takauksista julkaistaan tämän tilaston lisäksi valtion tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksessä ilmoitettu valtion takauskanta on alempi kuin Tilastokeskuksen tilastossa esitetty takauskanta. Tämä johtuu siitä, että valtion tilinpäätöksessä ilmoitetaan vain valtion talousarvion piiriin kuuluvat valtion takaukset. Tilastokeskuksen valtion takaukset koskevissa tiedoissa puolestaan ovat mukana kaikki takaukset, joista valtio vastaa.

Valtion takauksiin sisällytetään myös takauksia, joita hallinnoivat julkisyhteisöjen ulkopuoliset yksiköt julkisyhteisöjen puolesta tai osana julkisyhteisöjen politiikkatavoitteita. Tällaisesta esimerkkinä on vientitakuutoiminta.

Lisätietoja

Johannes Nykänen 029 551 3641

Päivi Kankaanranta 029 551 3417

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute